

øberladt til Amtsskoleraadene at uddøle. Derpaa skal jeg ikke komme nærmere ind, men saaledes har det staet med dette Spørgsmaal. Denne Understøttelse, som i Slutningen af Halvfjerdsene naaede op til 100,000 Kr. til fattige Elever, 50,000 Kr. til Højskolerne og 5,000 Kr. særlic til Aftov, i Alt 155,000 Kr., har man i de senere Aar fundet Behøvg i at nedsette. Jeg vil indrømme, at den ærede Minister har ikke deltaget i Forslag derom eller ønsket Nedsættelse, men han har heller ikke gjort Modstand mod Nedsættelse, og han har taget de nedsatte Summer. Det er nedsat med 25,000 Kr. til 130,000 Kr., idet man har taget 10,000 Kr. fra de fattige Elever, 10,000 Kr. fra Højskolerne og har strøget Aftov. Samtidig har man fordoblet og mere end fordoblet Tilskudet til Realskolerne, og samtidig har man begyndt eller rettere fortsat en saa smaat begyndt Praxis, som hidtil aldrig har været kjendt for Folkehøjskolerens Vedkommende, at bevilge $\frac{1}{3}$ til de tekniske Skolers Bygninger, og Bevillingerne til disse ere blevet betydelig forøgede. Man vil ved at gennemgaa Bevillingerne finde meget forhøiede Bevillinger paa disse Punkter. Kun paa det Sted, hvor Landbefolkningen sender sine konfirmerede Børn hen til en fortsat Undervisning efter den tarvelige Almue-skole-Undervisning, har man trykket nedad. Nu vil jeg sige, at det Tilskud, det gaar til 50,000 Kr. for Højskolerne, tager den gamle Bevilling for Aftov, men holder de fattige Elever nede paa 90,000 Kr., anser jeg for alle tre Beløbs Vedkommende for at være overordentlig ringe, altfor ringe, og jeg skjønner ikke rettere, end at, hvis der ikke ellers paa andre Konti havees saadanne Bevillinger, vilde det være i høj Grad ønskeligt, at der kom en fjerde Konto til, nemlig til Rejseunderstøttelser for det Korps af Lærere, som have viet deres Liv til denne vigtige Virksomhed. Vi anvende nogle Millioner Kroner — glædeligvis — til Undervisningsvæsenet udenfor den almindelige lobbefalede Almueundervisning paa Landet og til, hvad der dermed staar i Forbindelse, men Altjanmen saa godt som udelukkende for Bjerne. Af Fortsættelses-Oplysningsanstalter have vi udenfor Bjerne kun denne Bagatel-Undtagelse: Folkehøjskolen, og paa denne Undtagelse er det, at Trykket skal hvile. Regner jeg blot som Gjennemsnit 8 Maanedes om Aaret til en Optræning af Børnelærdommen for det praktiske Formaalets Skyld og for iøvrigt at give en Impuls til at tænke og leve som Menneske efter Tidens Krav, saa have De et Grundlag, som jeg for har nævnt her i

Salen. Naar vi sætte 8 Maanedes som Ideal for Alle, Bøger og Dreng, saa har De Maalet; der skal anbringes 26,000—27,000 af disse unge Mennesker paa disse Højskoler, saa Mange er der i et enkelt Aargang. Det Ideal naaes naturligvis ikke, men man skalde stile derefter, ikke trykke ned eller holde tilbage, men saa meget mere være imødekommende her, som der Aar for Aar er større Trang hos den største Del af disse unge Mennesker til rigtig at blive tagne under Armene, ikke med nogen Hjælp, men med en betydelig Hjælp. Hvorvidt man kan komme ad denne Vej, hvor mange Tusinder man kan faae fremmede ad den Vej, tør jeg ikke sige, men hjælpe vil det, naar man faaer denne Institution rigeligere støttet, rigeligere hjulpen. Man vil da se, hvorledes man ad denne Vej efterhaanden kan komme til mere og mere at nyde godt af den Virksomhed og gaa videre paa en sund og rolig Vej. Nu er det foreslaaet ved Landbohøjskolen, at der skal være et A nhang af Landbrugs-skoler med Fastsættelse efter visse Regler for de begyndende, men ellers efter Ministeriets Stjøn for Anvendelsen af disse Regler, for Anerkjendelse, Udsettelse o. s. v., som jeg nævnte forleden, da denne Sag var for. Jeg tror, at det er den almindelige Forstaaelse, og saa vidt jeg forstod den nuværende Minister i Fjor ved Behandlingen af denne Sag, var han egentlig af den samme Tanke, at vi ikke ensidig kunde vedtage en Lov om Udvikling efter Ministeriets egen Bestemmelse af Landbrugs-skoler, praktiske Skoler o. s. v. og samtidig tilsidejætte den Virksomhed, som gaaer ud paa praktisk Veiledning ved Siden af den almenmenneskelige og nyttige Oplysning; at de to Ting maa behandles samtidig. Af samme Tankegang udsprang Forslaget i Fjor og udspringer det i Aar, og jeg skal gjerne tilføie, at jeg er overbevist om, at mine ærede Medforlagsstillere og Støttere fra i Fjor ere enige i Lovforslaget og dets Diemellige saavel i Aar som tidligere. Der er sagt i § 1: 300 Kr. til en anerkjendt Højskole og et lille Bidrag til Skolerne efter Elefantallet. Naar der nu staar endvidere: $\frac{1}{3}$ af Skolens aarlige Driftsudgifter til Lærerslønning, Undervisningsmateriel, Vedligeholdelse af Lokaler o. s. v., beder jeg Dem bemærke, at det er ikke saaledes efter vilkaarlig Regning fra Højskolerne, men efter en nærmere Bestemmelse ved Finantsloven, og derigjennem kunne altsaa Regjeringen og Rigsdagen i Forening øve en nyttig, bedre Kontrol med Skolernes Indretning, Forskning med Lærere og Lærermidler og deres Virksomhed for derigjennem at bestemme, om Reglerne